

Eksamen

19.05.2017

APO3001

Helsefremjande arbeid / Helsefremmende arbeid

Programområde: Apotekteknikar / Apotektekniker

Nynorsk

Eksamensinformasjon

Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timar.
Hjelpemiddel	Alle hjelpemiddel er tillatne, bortsett frå Internett og andre verktøy som kan brukast til kommunikasjon.
Bruk av kjelder	<p>Dersom du bruker kjelder i svaret ditt, skal dei alltid førast opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei.</p> <p>Du skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på både lærebøker og annan litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat frå Internett, skal du føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.</p>
Vedlegg	Ingen
Informasjon om vurderinga	<p>I denne oppgåva vil det bli lagt vekt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Du skal vise tilstrekkeleg kjennskap til gjeldande lover, forskrifter og regelverk som ligg til grunn for ulike arbeidsoppgåver i apotek slik at du kan utføre arbeidet på ein forskriftsmessig måte. • Du skal kunne avdekke ulike behov, kunne kartlegge ulike kundesituasjonar i apoteket, og du skal kunne drøfte og vurdere dei ulike løysingane du vel ut frå gjeldande regelverk og praksis • Om eksamenssvaret i hovudsak er ein reproduksjon eller avskrift frå kjende kjelder, er dette eit uttrykk for svært låg kompetanse i faget.
Andre opplysningar	Ingen

Oppgave 1

Den første kunden du møter i sjølvvalet denne dagen er ei dame som litt fortvila fortel at ho har mistanke om at eldstejenta har fått lus. Det har vore fleire tilfelle av lus i klassa, og alle har blitt oppmoda om å sjekke barna sine. Ho har lese litt på dei ulike midla i hylla på apoteket, men er usikker på kva ho bør velje. Nokre skal sitje over natta, medan andre berre skal verke i håret i 15-20 minutt. Ho fortel at ho må få lusemiddel til begge barna som er 6 og 4 år, til seg sjølv og til mannen.

- a) Korleis vil du hjelpe denne dama på best mogleg måte slik at ho får den behandlinga som passar best for hennar familie?
- b) På nokre av pakningane står det at det skal behandlast på nytt etter 8-12 dagar, men dette står ikkje på alle pakkane. Kvifor skal det behandlast på nytt og kvifor står det forskjellig på dei ulike produkta?
- c) Dama fortel at ho er gravid, vil det ha noko å seie når det gjeld lusebehandling?

Oppgave 2

Litt seinare kjem ei jente som lurar på om ho burde kjøpe ei angrepille. Ho fortel at ho vanlegvis tek p-piller, men at ho hadde gløymt å ta dei med seg i helga og at ho har hatt ubeskytta sex.

- a) Ho lurar på om ho burde ta ei angrepille for å vere på den sikre sida, eller om det vil gå greitt sidan ho berre «gløymde» 2 piller. Ho synes angrepilla er veldig dyr. Kva råd og anbefalingar vil du gi denne jenta?
- b) Ho har også funne fram ein graviditetstest og spør om ho kanskje burde ta ein test før ho tek ei slik angrepille?
- c) Du står saman med henne i sjølvvalet og det ligg ulike graviditetstestar i hylla. Ho lurar på om du kan forklare henne korleis dei ulike skal brukast, kva for ein av disse testane som er mest påliteleg og kvifor det finst pakkjar som inneheld 2 testar?

Oppgave 3

Ein mann kjem inn og seier at han trur han kan ha fått fotsopp.

- a) Korleis vil han kunne sjå dette? Kom med konkrete råd og rettleiing for korleis han på best måte skal behandle dette.
- b) Kona hans meiner han også kan ha fått neglesopp, kan dette ha nokon samanheng med fotsoppen?
Korleis veit han om det kan vere neglesopp, og er dette noko han burde gjere noko med, eller vil det gå over av seg sjølv?
Kva råd og anbefalingar vil du gi denne mannen?
- c) Han lurar på kva som kan vere årsaka til desse problema, og om det er noko han kan gjere for å unngå dette seinare?

Oppgåve 4

Ei eldre dame kjem og fortel deg at ho slit litt med alle medisinane sine. Ho fortel at ho bruker fleire ulike medisinar, både for blodtrykket, kolesterolet, diabetesen og gikta. I tillegg tek ho ein sovetablett i ny og ne.

Ho synest det er spesielt vanskeleg at ho heile tida får «nye medisinar». Apoteka pleier vere flinke å skrive på pakkane kva dei skal svare til, men ho får heile tida forskjellige pakkar som svarar til det same, så dette er ikkje så lett for henne lenger.

- a) Korleis vil du kunne hjelpe denne dama på best mogleg måte slik at ho får tatt medisinen sin riktig?

Ho fortel at ho ei stund no har vore plaga med at ho er så tørr og sår i munnen, ho klarar nesten ikkje svelgje nokon av tablettane. Den eine, som det står skal svelgjast heil, har ho den siste tida delt opp. Det hjelper henne til å få i seg medisinen og då tenkjer ho at det ikkje er så farleg om ho deler tabletten.

Ho har ikkje noko særleg matlyst og merkar på kleda at ho har teke av nokre kilo. Ho lurar på om ho bør ta vitaminar sidan ho ikkje et så mykje.

- b) Korleis kan du hjelpe denne dama på best mogleg måte? Kom med konkrete råd og anbefalingar for hennar problem.

Oppgåve 5

Litt seinare ekspederer du ein resept på diabetesmedisinar og utstyr for blodsuktermåling til ein mann. Han fortel at han har hatt diabetes type 2 i fleire år og det har gått veldig bra. Han starta med trening, la om kosthaldet og gikk ned fleire kilo og på den måten har han hatt bra blodsukkerverdiar.

No har han fått beskjed av legen at blodsukker og HbA1c har blitt så høgt at han må begynne med insulin. Dette har han ikkje lyst til, men han har forstått at han må. På resepten hans står det at han skal ha «Novomix 30 insulin i Flexpen» og dosen han skal ta er 28 IE morgon og kveld, samt forbruksmateriell til diabetes.

- a) Legen hadde forklart han korleis han skulle stille inn dose og setje insulin, men han er fortsatt litt usikker. Gi kunden ei opplæring på dette.
- b) Han har også fått beskjed om at han må måle blodsukkeret litt oftare, spesielt no i oppstarten med insulin. Forklar kvifor dette er viktig, og når han bør måle blodsukkeret.
- c) Han blir også litt forvirra av dette med blodsukkerverdiar og HbA1c. Forklar han kva dette er og kva for verdiar han bør ha.

Bokmål

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timer.
Hjelpemidler	Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon.
Bruk av kilder	<p>Hvis du bruker kilder i besvarelsen din, skal disse alltid oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.</p> <p>Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på både lærebøker og annen litteratur. Hvis du bruker utskrift eller sitat fra Internett, skal du oppgi nøyaktig nettsadresse og nedlastingsdato.</p>
Vedlegg	Ingen
Informasjon om vurderingen	<p>I denne oppgaven vil det bli lagt vekt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Du skal vise tilstrekkelig kjennskap til gjeldende lover, forskrifter og regelverk som ligger til grunn for ulike arbeidsoppgaver i apotek slik at du kan utføre arbeidet på en forskriftsmessig måte. • Du skal kunne avdekke ulike behov, kunne kartlegge ulike kundesituasjoner i apoteket, og du skal kunne drøfte og vurdere de ulike løsningene du velger ut ifra gjeldende regelverk og praksis • Om besvarelsen i hovedsak er en reproduksjon eller avskrift fra kjente kilder, er dette et uttrykk for svært lav kompetanse i faget
Andre opplysninger	Ingen

Oppgave 1

Den første kunden du møter i selvvalget denne dagen er en dame som litt fortvilet forteller at hun har mistanke om at eldstejenta har fått lus. Det har vært flere tilfeller av lus i klassen og alle har blitt oppfordret til å sjekke barna sine. Hun har lest litt på de ulike midlene i hylla på apoteket, men er usikker på hva hun bør velge. Noen skal sitte over natten, mens andre kun skal virke i håret i 15-20 minutter. Hun forteller at hun må få lusemiddel til begge barna som er 6 og 4 år, til seg selv og til mannen.

- Hvordan vil du hjelpe denne damen på best mulig måte slik at hun får den behandlingen som passer best for hennes familie?
- På noen av pakningene står det at det skal behandles på nytt etter 8-12 dager, men dette står ikke på alle pakkene. Hvorfor skal det behandles på nytt og hvorfor står det forskjellig på de ulike produktene?
- Damen forteller at hun er gravid, vil det ha noen betydning når det gjelder lusebehandling?

Oppgave 2

Litt senere kommer en jente som lurere på om hun burde kjøpe en angrepille. Hun forteller at hun vanligvis tar p-piller, men at hun hadde glemt å ta de med seg i helgen og at hun har hatt ubeskyttet sex.

- Hun lurere på om hun burde ta en angrepille for å være på den sikre siden, eller om det vil gå greit siden hun bare «glemte» 2 piller. Hun synes angrepillen er veldig dyr. Hvilke råd og anbefalinger vil du gi denne jenta?
- Hun har også funnet fram en graviditetstest og spør om hun kanskje burde ta en test før hun tar en slik angrepille?
- Du står sammen med henne i selvvalget og det ligger ulike graviditetstester i hylla. Hun lurere på om du kan forklare henne hvordan de forskjellige skal brukes, hvilken av disse testene som er mest pålitelig og hvorfor det finnes pakker som inneholder 2 tester?

Oppgave 3

En mann kommer inn og sier at han tror han kan ha fått fotsopp.

- Hvordan vil han kunne se dette? Kom med konkrete råd og veiledning for hvordan han på best måte skal behandle dette.
- Kona hans mener han også kan ha fått neglesopp, kan dette ha noen forbindelse med fotsoppen?
Hvordan vet han om det kan være neglesopp og er dette noe han burde gjøre noe med, eller vil det gå over av seg selv?
Hvilke råd og anbefalinger vil du gi denne mannen?
- Han lurere på hva som kan være årsaken til disse problemene, og om det er noe han kan gjøre for å unngå dette senere?

Oppgave 4

En eldre dame kommer og forteller deg at hun sliter litt med alle medisinene sine. Hun forteller at hun bruker flere ulike medisiner, både for blodtrykket, kolesterolet, diabetesen og gikta. I tillegg tar hun en sovetablett i ny og ne.

Hun synes det er spesielt vanskelig at hun hele tiden får «nye medisiner». Apotekene pleier å være flinke å skrive på pakkene hva de skal tilsvare, men hun får hele tiden forskjellige pakker som tilsvarer det samme, så dette er ikke så lett for henne lenger.

- a) Hvordan vil du kunne hjelpe denne damen på best mulig måte slik at hun får tatt medisinen sin riktig?

Hun forteller at hun en stund nå har vært plaget med at hun er så tørr og sår i munnen, hun klarer nesten ikke svelge noen av tablettene. Den ene, som det står svelges hel, har hun den siste tiden delt opp. Det hjelper henne til å få tatt medisinen og da tenker hun at det ikke er så farlig om hun deler tablettene.

Hun har ikke noe særlig matlyst og merker på klærne at hun har tatt av noen kilo. Hun lurer på om hun burde ta noen vitaminer siden hun ikke spiser så mye.

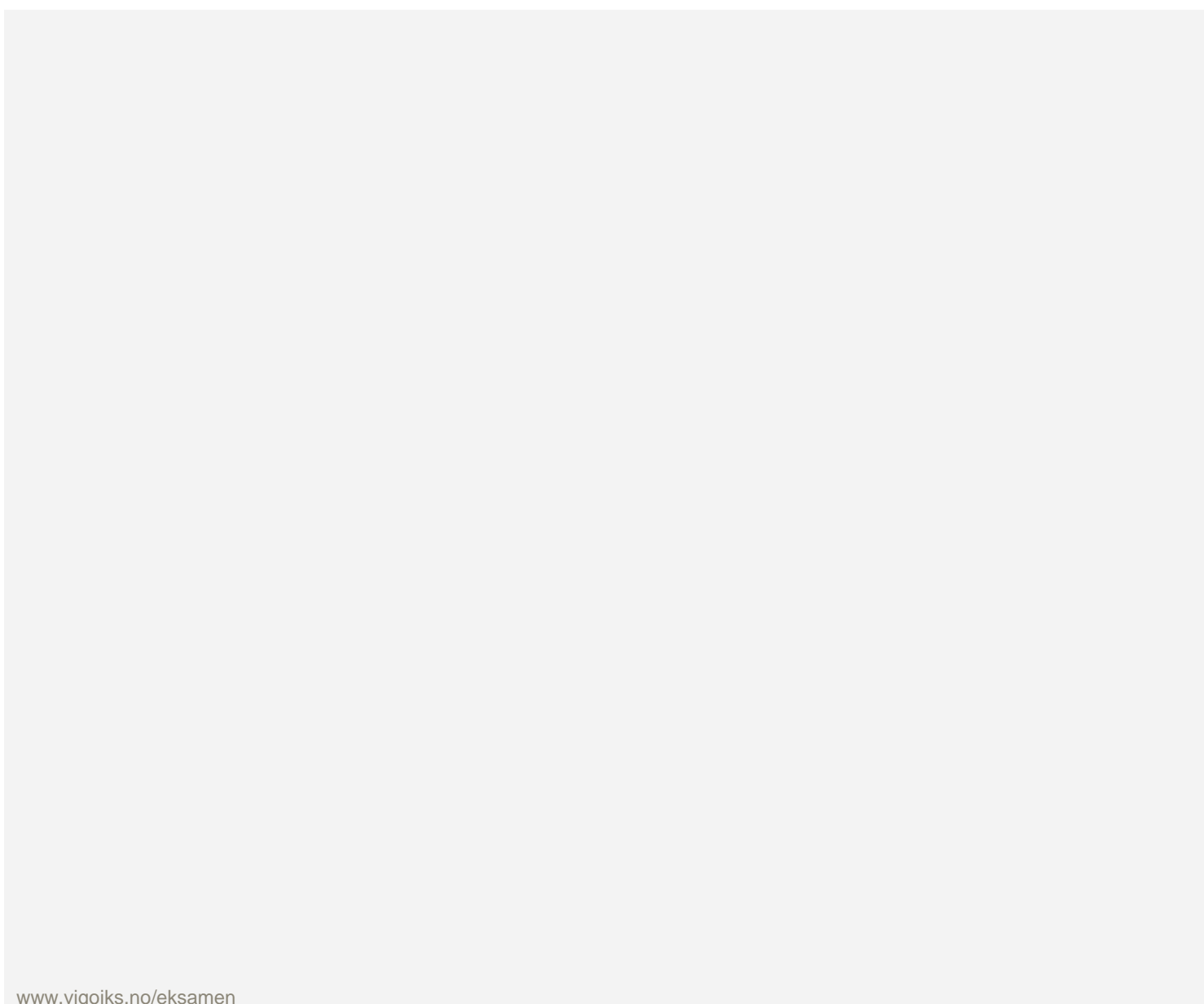
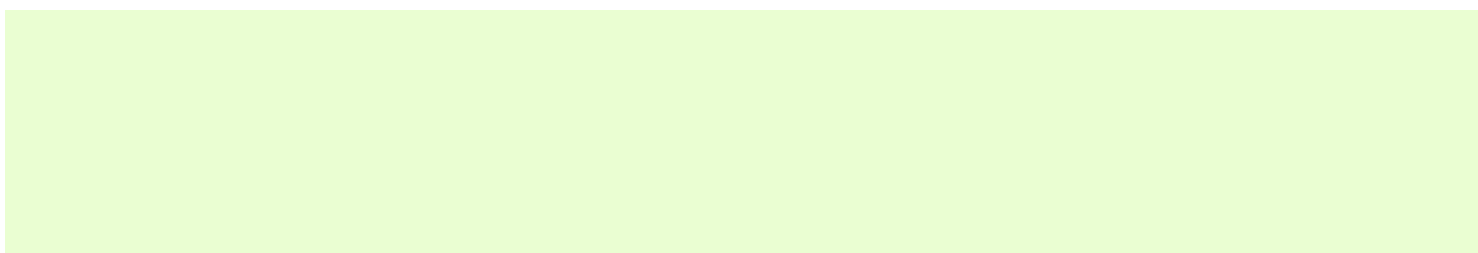
- b) Hvordan kan du hjelpe denne damen på best mulig måte? Kom med konkrete råd og anbefalinger for hennes problemer.

Oppgave 5

Litt senere ekspederer du en resept på diabetesmedisiner og utstyr for blodsuktermåling til en mann. Han forteller at han har hatt diabetes type 2 i flere år og det har gått veldig bra. Han startet med trening, la om kostholdet og gikk ned flere kilo og på den måten har han hatt bra blodsukerverdier.

Nå har han fått beskjed av legen at blodsukker og HbA1c har blitt så høyt at han må begynne med insulin. Dette har han ikke lyst til, men han har forstått at han må. På resepten hans står det at han skal ha «Novomix 30 insulin i Flexpen» og dosen han skal ta er 28 IE morgen og kveld, samt forbruksmateriell til diabetes.

- a) Legen hadde forklart hvordan han skulle innstille dose og sette insulin, men han er fortsatt litt usikker. Gi kunden en opplæring på dette.
- b) Han har også fått beskjed om at han må måle blodsukkeret litt oftere, spesielt nå i oppstarten med insulin. Forklar hvorfor dette er viktig, og når han bør måle blodsukkeret.
- c) Han blir også litt forvirret av dette med blodsukerverdier og HbA1c. Forklar ham hva dette er og hvilke verdier han bør ha.

www.vigoiks.no/eksamen